

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Institutionen för handel och företagande

TENTAMEN

Kurs: Makroekonomi G1N

Examinationsmoment: skriftlig salstentamen

Kurskod: NA123G

Högskolepoäng för examinationsmomentet: 6

Datum: 2026-05-22

Tentamenstid: kl. 14:15-19:30

Ansvarig lärare: Marie Lidbom

Berörda lärare: Lars Pettersson

Hjälpmedel/bilagor

Övrigt

Anvisningar

- Ta nytt blad för varje lärare
- Ta nytt blad för varje ny fråga
- Skriv endast på en sida av papperet.
- Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
- Numrera lösbladen löpande.
- Använd inte röd penna.
- Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser:

ECTS: Mindre än 60 poäng innebär F, 60 poäng för E, 65 poäng för D, 70 poäng för C, 80 poäng för B, 90 poäng för A

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt 4

HÖGSKOLAN I SKÖVDE

Fråga 1. (16 poäng, 2 poäng för varje deluppgift)

Ge korta enkla svar på följande frågor:

- Vad kallas den kurva som visar sambandet mellan arbetslöshet och inflation? (2 poäng)
- Vad kallas det när den allmänna prisnivån i samhället stiger? (2 poäng)
- Vad innebär begreppet "recession"? (2 poäng)
- Vad är skillnaden mellan nominell och real tillväxt av BNP? (2 poäng)
- Vad står förkortningen BNP för? (2 poäng)
- Vem ansvarar för penningpolitiken i Sverige? (2 poäng)
- Vad kallas den arbetslöshet som uppstår när folk byter jobb eller precis har tagit examen? (2 poäng)
- Vad innebär det att den svenska kronan deprecierats gentemot en annan valuta? (2 poäng)

Fråga 2. (16 poäng)

I denna fråga ska du använda den Keynesianska modellen och vi antar följande för en sluten ekonomi med offentlig sektor:

Autonom konsumtion = 200

Marginell konsumtionsbenägenhet (MPC) = 0,8

Investeringar = 150

Skattesatsen i ekonomin är 25%

Offentliga utgifter = 250

- Ange konsumtionsfunktionen för ekonomin när du tar hänsyn till att konsumtionen bestäms av disponibel inkomst (som måste beräknas) (4 poäng)
- Beräkna BNP (Y) för denna ekonomi med förutsättningarna som anges ovan. Hur stor är BNP i jämvikt? Visa också en graf där du anger korrekt vad respektive axel mäter och där du också visar BNP som du beräknat. (4+2 poäng)
- Vad är värdet på multiplikatorn i denna modell? (2 poäng)
- Antag att de offentliga utgifterna ökar med 50. Hur mycket ökar då jämvikts-BNP? (2 poäng)
- Antag att vi befinner oss den situation som du visar i b) ovan. Antag också att vi vet att full sysselsättning motsvarar en BNP-nivå med 1600. Har vi då något "gap" (som vi antingen kallar deflationsgap eller inflationsgap)? Och hur stort är i så fall detta "gap"? (2 poäng)

HÖGSKOLAN I SKÖVDE

Fråga 3. (16 poäng)

I denna fråga ska du använda dig av Ricardomodellen för analys av absoluta och komparativa fördelar förknippade med handel. I tabellen nedan visas hur många arbetstimmar som krävs för att producera en enhet av respektive vara (enheterna är att fånga ett ton torsk respektive att producera en bil) i två olika länder (Norge och Sverige).

Vara	Norge	Sverige
Ett ton torsk	2 timmar	8 timmar
En bil	10 timmar	16 timmar

- Vilket land har en absolut fördel i produktionen av att fånga torsk respektive producera bilar? Motivera kort. (4 poäng)
- Beräkna alternativkostnaden för att producera en bil i Norge respektive Sverige. Svara i termer av att fånga torsk. (4 poäng)
- Vilket land har en komparativ fördel i produktionen av bilar? Förklara ditt svar genom att jämföra alternativkostnader. (4 poäng)
- Antag att länderna börjar handla med varandra. Hur ska länderna specialisera sin produktion? Föreslå ett pris (terms of trade) för en bil, uttryckt i ton torsk, som båda länderna skulle tjäna på. (4 poäng)

Fråga 4. (20 poäng)

Använd modell för LRAS, SRAS och AD för en öppen ekonomi och offentlig sektor som liknar den svenska ekonomin. Landet har egen valuta och landets centralbank ansvarar självständigt för penningpolitiken.

Antag att ekonomin befinner sig i långsiktig jämvikt (där AD, SRAS och LRAS möts). Plötsligt sker en kraftig minskning av den globala efterfrågan på landets exportvaror.

- Illustrera den initiala negativa exportchocken med användning av modellen. Visa tydligt i graf för modellen vad som händer med prisnivån (P) och BNP (Y) på kort sikt. Förklara kortfattat hur och varför ett skifte sker av berörd kurva. Förklara också om ekonomin rör sig mot hög- eller lågkonjunktur. (6 poäng)
- Landet har en rörlig växelkurs. Förklara hur växelkursen för landets valuta förväntas påverkas av den minskade efterfrågan på exportvaror och hur denna växelkursförändring fungerar som en "automatisk stabilisator" för ekonomin. (4 poäng)
- Antag att Centralbanken bedömer att påverkan från den minskade efterfrågan på exportvaror blir för stor och beslutar att föra penningpolitik för att motverka oönskade effekter. Hur kommer denna politik att utformas? Visa i din graf från uppgift (a) vad som händer när penningpolitiken genomförs. (6 poäng)
- Var skulle ekonomin hamna på lång sikt om inga politiska åtgärder vidtas (dvs. att vare sig penning- eller finanspolitik genomförs)? Beskriv den automatiska anpassningsprocessen från den kortsiktiga jämvikten i b) tillbaka till LRAS och använd också en graf för att illustrera ditt svar. (4 poäng)

Fråga 5. (16 poäng)

Använd ISLM-modellen när du löser denna uppgift. Antag att en ekonomi befinner sig i en kortsiktig jämvikt. Landet liknar Sverige med en egen valuta och egen centralbank. Ekonomin drabbas av en förtroendekris som leder till att de privata investeringarna minskar kraftigt.

- Förklara och visa med ISLM-diagram hur minskade investeringar påverkar ekonomins jämvikt på kort sikt. Markera tydligt de nya nivåerna för BNP (Y) och räntan (i). (4 poäng)
- Förklara den ekonomiska mekanismen bakom räntans förändring i din graf i uppgift (a). Varför stannar inte räntan kvar på sin ursprungliga nivå? (4 poäng)
- Antag att regeringen vill återställa BNP-nivån genom expansiv finanspolitik. Hur kan en sådan politik utformas? Visa i ett nytt diagram hur detta påverkar ekonomin och förklara vad som händer med räntan jämfört med utgångsläget i fråga (a). (4 poäng)
- Om Centralbanken i stället för finanspolitik väljer att föra en "ackommoderande penningpolitik" för att hålla räntan konstant samtidigt som BNP återställs – hur ska de agera då? Visa grafiskt hur både IS- och LM-kurvorna skiftar för att nå detta mål. (4 poäng)

Fråga 6. (16 poäng)

Vi ser nu till möjlig utveckling för svensk ekonomi och blickar framåt från våren 2026.

Efter en period med stram penningpolitik har inflationen stabiliserats kring målet på 2%. Riksbanken har börjat sänka styrräntan för att stimulera ekonomin, men den globala efterfrågan är fortfarande osäker och hushållen är försiktiga efter tidigare års urholkad köpkraften.

- Sveriges BNP-tillväxt prognostiseras vara positiv men låg under 2026. Förklara med hjälp av en produktionsfunktion eller Solow-modellen hur en ökad satsning på digitalisering och AI inom svensk industri kan bidra till högre långsiktig tillväxt (LRAS) trots en åldrande befolkning. (4 poäng)
- Samtidigt som inflationen är nära målet om 2% diskuteras högre på löneökningar inför den kommande avtalsrörelsen. Förklara med hjälp av Phillipskurvan vad som händer med inflationen om inflationsförväntningarna om kraven på löneökningar överstiger produktivitetstillväxten. (4 poäng)
- Hushållens disponibla inkomst förväntas öka under 2026 när räntorna sjunker. Använd den Keynesianska konsumtionsfunktionen för att förklara hur en sänkning av styrräntan påverkar den privata konsumtionen. Diskutera även hur hushållens höga skuldsättning (räntekänslighet) påverkar effekten av Riksbankens penningpolitik. (4 poäng)
- Trots att ekonomin tar fart finns en fortsatt hög arbetslöshet bland grupper med kort utbildning, samtidigt som företag skriker efter specialiserad arbetskraft. Vilken typ av arbetslöshet beskriver detta fenomen? Förklara begreppet och diskutera varför denna typ av arbetslöshet inte kan bekämpas med enbart expansiv penningpolitik (4 poäng)